

N:o 44.

Ank. till Riksd. kansli den 23 mars 1896, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående ändring af 47 § i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottets behandling hänvisad motion, n:o 207, anför herr *A. V. Ljungman*:

Vid behandlingen inom Riksdagen under år 1860 utaf Kongl. Maj:ts förslag till den 1862 utfärdade landstingsförordningen blef den 47 § föremål för större meningsskiljaktigheter än kanske någon annan paragraf i samma förordning. Svenska Riksdagens dåvarande fördelning å fyra skilda stånd med i flera hänseenden stridiga intressen medförde emellertid, att en lösning, som kunde tillfredsställa äfven nutidens mer utvecklade förhållanden, icke vans, utan gjordes skilnaden mellan stad och landsbygd i lagbudet större, än den i verkligheten vore, på samma gång affattningen ej så tydligt, som önskligt vore, angåfve, att vid uttaxeringen af »bidrag till företag» hänsyn kunde tagas till graden af den nytta, landstingsområdets skilda kommuner hvar för sig kunde hafva af företagets utförande. Som lagbudet i fråga nu vore affattadt, kunde, för att meddela ett par tänkbara fall, inom Kalmar län väl staden Borgholm men icke det öfriga Öland befrias från deltagande i af vederbörande landsting beslutadt bidrag till för exempel jernvägsbygggnad å länets fastland, och inom Göteborgs och Bohus län väl staden Marstrand men icke den vida längre bort från fastlandet belägna fiskarekommunen Kärringön befrias från deltagande i dylikt bidrag, äfven om visas kunde, att företagets utförande skulle lända de nämnda orterna till verklig skada i stället för till gagn.

Denna uppenbara oegentlighet kunde emellertid afhjelpas genom en ringa ändring af lagbudet i fråga, och motionären hemställde förty, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att sista stycket i 47 § af förordningen om landsting den 21 mars 1862 skulle erhålla följande lydelse:

Då fråga om grunden för afgifters uttaxering uppkommer, skall denna fråga först afgöras. Framställes inom landsting påstående, att företag, hvarom förslag blifvit väckt, är af den beskaffenhet, att endast vissa kommuner af företaget kunna hafva hufvudsaklig nytta och att förty de öfriga kommunerna må från bidrag till det företaget befrias eller med sådant bidrag i jemförelsevis mindre mån betungas, då skall jemväl öfver sådan framställning beslutas, innan hufvudfrågan till afgörande företages.

Nu gällande bestämmelse uti ifrågavarande hänseende lyder sålunda:

»Då fråga om grunden för afgifters uttaxering uppkommer, skall denna fråga först afgöras. Framställes inom landsting påstående, att företag, hvarom förslag blifvit väckt, är af den beskaffenhet, att endast stad eller endast landsbygd af företaget kan hafva hufvudsaklig nytta och att förty i förra fallet landsbygden och i det senare städerna, vare sig samfäldt eller en eller flera bland dem, må från bidrag till det företaget befrias eller med sådant bidrag i jemförelsevis mindre mån betungas; då skall jemväl öfver sådan framställning beslutas, innan hufvudfrågan till afgörande företages.»

Motionären afser sålunda, att den rätt, landsting nu har att beträffande bidrag till vissa företag göra skilnad mellan å ena sidan landsbygden och å andra sidan städerna eller vissa af dem, skulle utsträckas derhän, att landstinget finge bestämma om sådan olikhet i bidrags utgifvande äfven beträffande de särskilda landtkommunerna.

En sådan förändring, vore emellertid, enligt utskottets tanke, ingalunda välbetänkt. Det må nemligen betecknas såsom önskvärdt, att inom landstinget, liksom inom öfriga folkrepresentationer, orsintressena träda tillbaka för det allmänna intresset, och det kan från denna synpunkt ej vara lämpligt att i vidare mån, än redan tillåtet är, gifva de olika orsintressena ökad vikt gent emot länets gemensamma intressen. Dermed skulle ock kunna vållas betänkelig splittring bland landstingets ledamöter, och frågorna skulle med långt större svårighet vinna en för

länets gemensamma bästa lycklig lösning. Förutom denna rent principiella betänklighet mot motionärens förslag vill utskottet äfven framhålla de praktiska svårigheterna och olägenheterna af den ifrågasatta lagändringens tillämpning. I många fall lärer det nemligen svårigen kunna ådagaläggas, att en ifrågasatt utgift icke länder till någon fördel för en viss landtkommun, liksom det ej heller låter sig göra att med någon säkerhet bedöma den olika graden af fördel för de många landtkommunerna sins emellan af en dylik utgift. Fältet vore dermed öppnadt för en mängd stridigheter och olika meningar inom landstinget, och detta förhållande kunde ej annat än verka förlamande på den opartiska behandlingen af föreliggande frågor.

Utskottet håller äfven före, att de af motionären påstådda olägenheterna af nu gällande bestämmelser vid närmare eftersinnande icke kunna anses vara af betydighet. Äfven om en kommun i följd af nämnda bestämmelser skulle komma att bidra till en utgift, som icke vore af fördel för kommunen, skulle, åtminstone i många fall, denna olägenhet förr eller senare uppvägas deraf, att landstingets öfriga kommuner finge bidra till utgifter, som hufvudsakligen medförde nytta för förstnämnda kommun.

Utskottet hemställer följaktligen,

att herr Ljungmans ifrågavarande motion icke må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 23 mars 1896.

På lagutskottets vägnar:

Carl B. Hasselrot.

Herrar *von Krusenstjerna* och *Rudebeck* hafva begärt få här antecknadt, att de ej deltagit i behandlingen af detta ärende.
